

Csatlakozás

A peronon várja a jelet az indulásra, közben figyel, ahogy a felszállók megtöltik a vagonot. Egy újabb mizantróp. Látszik a testtartásán. Csak ide ne. Összehúzott szemek, feszes nyak, mellkas előtt egybefont kar. Fülhallgató, kifele bámulás. Innen nem látszik, de biztos, hogy a lábát is keresztbe tette. A vonatablakok, mint a diáképek. Kívülről látja, amit bentől néz. Megfújja a sípját, felkapaszkodik. Indulás. Egy utolsó slukk, a csikket kipöcköli a vagon nyitott ajtaján, a vonallá végtelenedő sínek közé. Pontosan tudja, kiket kell majd rendbontás miatt leszállítania a huszonnégyesben, ki mókól érvénytelen diákigazolvánnyal, ki domborit csücsörítve, hogy csak eddig hagy, ki húzza le Abonynál cigivel, míg csatlakozásra vár. Mint egy újra és újra befűzött film a vetítógépben, olyan ez a műszak. A vége is ugyanaz. Hazamegy, a felesége akkor kel, összevesznek, hogy a ruháit megint a kád mellett hagyta, eszik valami hideget, aztán ledől. Mire felkel, a neje már munkában lesz, neki meg indul az új műszak. Benyit az első fülkébe. Az ablakból szemetelni tilos, a szerelvényen dohányozni tilos, a kocsi végén található vécét használni tilos. A jegyeket kérem kezelésre, kedvezményigazolásokat, igazolványokat. A fülkében diákok ülnek. Elveszi a jegyeket, lepittyegi, visszaadja, a kedvezmények rendben vannak, jöhet a következő fülke. Látókép és Balmazújváros között szünetet tart, megeszí a restiben vásárolt parizeres zsömlét, a telefonján pötyög, iszik egy keveset a kávé termoszból, félig szív el egy cigarettát az elromlott vécében. Aztán visszamegy a vetítőbe. Itt az első bliccelő! Egyértelmű jelek, ficergés, az alsó ajak harapdálása, szemkontaktus-kerülés. Elhadarja a szokásos szöveget. A lány szeme már a jegyeket részről csillogni kezd. A barátja agresszívnak tűnik. Csípőre tett kéz, előre szegezett áll. Szerencséjük van, most nem büntetnek. Dobják össze a jegy árát, és megyek tovább. Átkutatják a zsebeiket, kifizetik.

A pusztaságon időnként felbukkan néhány őz, vadnyulak a veteményesen, a csukott ablakon át is érezni a trágyaszagot. Tiszafürednél vált néhány szót a forgalmistával, a vezér is kiszáll a síntrabantból egy cigire. Késik a csatlakozás. Miért Állunk, Vazze? Belső vicc, ezen mindig nevetnek. Aztán a makográf szól, hogy fejezzék be a beszállást, mert a vonat két perc múlva indul. A peronyúk elintezeti a debrecenit, a mozdonyvezető rákormol. Vissza a jegyekhez. Még szemhatáron jár a nap, de a neonok már zizegnek a fülkékben. A kocsik megteltek, mint a tojástartók. Csak a mizantróp fülkéjében van hely, oda ül be Poroszló után. Amikor a fiú meglátja, keresni kezdi a jegyét. Hagyja, mondja, tudom, hogy rendben van, csak leülök itt egy kicsit. A srác testtartása semmit nem változott az indulás óta, a füleséből hangosan szól a Zeppelin. Kint lement a nap. A fiút telefonon hívják, női hang. Lopva nézi, ahogy beszélgetés közben fokozatosan feloldódik, lazulnak a végtagjai, kisimul a szemöldöke. Észreveszi magát az ablakban. Lehetett volna pszichológus. A testbeszéd a szuperereje. A neje erre azt mondaná, hozzám is beszélhetne a tested. Ha ma hazamegy, majd beszél, gondolja.

Aztán nagyjából minden úgy történik, ahogy az elején sejtette, a huszonnégyesből leszállít két kapatos melóst kötekedésért, megbüntet egy srácot, aki kamu-

diákigazolvánnyal próbálkozik, a csücsörítővel is dűlőre jut, Abonynál pedig többen is lehúzzák cigivel.

Ellenfényben

A kormoránok utolsó köreiket rajzolták felettünk, kitartó szárnycsapásaikat nem zavarták ellenáramlatok. A fák a tó körül úgy festettek, mint a sorkatonák, akiknek egyetlen izma sem lazulhat a tisztelgés alatt. Szélcsend, igazi kapásidő. Nagy dobósúlyú rezgőspicc, féderek, rakósok, fenekezők, szerelékek, bottartók, merítő, haltartószák, horgok, damilok, csalik – Pákász helyettünk is készült, fej- és sátorlámpákat, vízálló sátrat pakoltunk ki a csomagtartójából. Leszedte a tetőt a csontis dobozról. A nyüzsgő légylárvák mézbe mártott csigatészta emlékeztettek. Van nálunk minden fenekezéshez, pergetéshez, harcászáshoz, attól függően, mit szagolunk ki a vízből, mondta miközben régi ismerősként üdvözölték egymást a szomszédos stégtől érkező horgással.

A napot ötven centiméter választhatta el attól, hogy a vízbe merüljön. Elhelyeztük az alkonykapcsolós dőlőbójákat, beetettünk, összeraktuk a botokat, tartókat, felvertük a sátrat, míg ő azzal a terepzubonyos öreggel szisszentette az első söröket. Ez egy feneketlen bestia, mondta újdonsült társunk, és a fémfekete Sóderbánya-tóra mutatott. De az olyan húshorgászok, mint mi, nem adják fel, ugye Pákász? Addigra a víz már árnyékokat himbált az úszók körül, az öreget is csak a sátor lámpájának ellenfényében láttuk. Később Pákász mesélte, hogy a Szakaszezető – így hívták horgászörökben – azt hiszi, háborúban van, a botjait is csatasorba állítja.

A tó krátere olyan szélesen nyújtózott, hogy világosban sem éreztük volna közelebb magunkat ahhoz a néhány horgászhoz, akiket még idecsábított. Azért megnyugtató volt, hogy rajtunk kívül is lélegeznek emberek a parton. Pákász a gyülekező patkányokhoz hasonlóan szerette az éjszakát, mi leginkább untuk. Olvastunk, de ezt nem nézte jó szemmel, úgyhogy utána azt se csináltuk. Az első estéken semmi nem történt, néhány kósza kapásriasztáson és egy megrágcsált makettsüllőn kívül. Pákász azt mondta, ez jó jel, közel vagyunk, meg hogy a meder jó felén vertünk tábor. Nappal a legyek, szürkületben a szúnyogok, éjjel a patkányok nyüzsgöttek a parton. Hal sehol. Már nem kell sok, érzem, hogy hamarosan horogra akad. Pákász figyelmét semmi nem terelte el a spiccről.

A Szakaszezető fel-feltűnt, érdeklődött, ivott, bölcselkedett: Bizony régen is nehezen gyűrtük le az ellenfelet, mondta, de a kishalás cájgját láthatóan meg-meghúzta időnként egy-egy víziszörny. Egy bő méteres csukával birkózott legutóbb is, amikor láttuk. Nem tudom, hányszor kelt fel és ment le a Nap, amikor Pákász is türelmét veszítve korbácsolni kezdte a vizet egy kapitális harcsa reményében. Velünk ordított, hogy ne fűtyülj, baszd meg, mert szelet hozol, ne nevetess azzal a csalival, hova tökítetted el a gubancgátlót, megzabálja a nádtorzás, kagylópados, kicseszett mederfenék azokat a kurva szerelékeket és a többi.

Volt pár fásasztás, szakítás, halvesztés. Ha azt ettük volna, amit fogtunk, éhen maradunk. Ezen jókat neveltünk konzervnyitogatás közben, pár feles után. Egyik éjjel mintha egy nagyobb hal fürdött volna, nehéz megmondani, hogy messzebb-e vagy

a közelben. Csapkodás hangjára riadtunk fel, de mire magunkhoz tértünk, csak a békák kuruttyolását hallottuk. Aztán a füttyülés tényleg szelet hozott. Egy viharos napon, amikor a csátét derékszögbe hajlította a szél, már volt néhány izgalmasabb halmozgás. Horogra is akadt ez-az, néhány kisebb kárász és egy szappanos compó nálunk, egy nagyobb tok Pákásznál. A compót azonnal visszaengedtük, mégis úgy néztünk ki utána, mint akik órákig csiganyálban hemperegtek. Pákász jól kiröhögött minket. Ahhoz képest, hogy hemzsegnék a haldoktorok, sok itt a dög, mondta a legyeket hessegetve.

Abban a pillanatban minden előjel nélkül felsírt a nyeletőfék. Pákásznak több se kellett, már ott volt és szorította a botot. A megakasztott hal szaporákat ütött a zsinóron, majd határozottan csapkodni kezdett. Pákászon látszott, erőlködik, hogy tartani tudja. Közben mi ide-oda szaladtunk a merítőhálóval, attól függően, a bot melyik oldalán sejtettük a halat. Végül a zsákmány megadta magát az erős szereléknak, és a természetes harcsa majd szétfeszítette a szákot. Pákász ujjongása ránk is átragadt. Leszarom a tilalmat, én ezt hazaviszem, mondta. Persze, ilyenkor nincs sehol a Szakaszevető, hogy dicsekedhessek! A gyűrűsszákot egy partmenti cölöphöz erősítette valami eszeveszett tengerészcsomóval. A márványpikkelyes szörnyet megtépázta a küzdelem: vérezett a pofája, féloldalt leszakadt a bajusza. Oda-odavágott a hálónak gerebenfogaival, aztán feladta.

Valahol a közelben sziréna szólalt meg, Pákász megijedt, hogy élete hala miatt gyülekeznek a horgászok, a halőrök meg a rendőrség. Hamar kiderült, hogy nem a mi fogásunk vonzotta ide őket. Kettővel arrébb találták meg a Szakaszevetőt. Pákász sokat szerencsétlenkedett a harcsa csáté közé rejtésével. Mi már csak akkor értünk a gyülekezéshez, amikor egy szákot emeltek a mentőbe. A horgászok mesélték, hogy az öreg kapatosan bemerészkedhetett egy ragadozófészekbe. Pusztakézzel kapaszkodhatott az ívő harcsába. Harapásról, artériáról, szívleállásról beszéltek.

Aznap éjjel nem tűnt olyan hatalmasnak a tó, mintha a naplemente összecsuksa volna a száját. Kevesen voltunk, a botok partra vetve. Pákász mindenkit név szerint ismert, azt mondta, ma ő főz. Harcsapaprikás lesz.

Ha nem vigyázunk

Apa talajt veszített. Megszűnt a Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság Meliorációs Főmérnöksége Debrecenben, vagy ahogy a dolgozói egymás között hívták: a Talaj. A Téeszkek állami támogatást kaptak a savanyú talaj javítására. Apám ment és javított. Egy-egy ilyen munka száz-kétszáz hektáros földeken két hétig is eltartott. Olyankor csak hétvégére jött haza. Öten mentek, egy önjáró Varinszki rakodógép és négy Zetor. Apám egy Zetor Crystal 160-ast vezetett. Onnan tudom, hogy alaposan kifaggattam róla. Ő húzta a szürke, barna, fekete földeken a trágyaszórót ide-oda. De nem trágyát szórt, nem-nem, hanem lisztte darált eger-felnémeti mészkövet, azzal savanyította vissza a földet. Ez most megszűnt. Apámat eleresztették, mint Isten a legyet.

Amikor utoljára jött haza a traktorral, a Szigetkertben bevezették a gázt, feltúrták az utcánkat. A földút melletti összefüggő árok egy hatalmas kígyó levedlett bőrére emlékeztetett. Ott játszottunk egész nap a szomszéd gyerekekkel. A medrében